

1. OSEBKOV ODVISNIK

Odvisnik, ki vsebuje podatke **o vršilcu dejanja** iz glavnega stavka, je osebkov odvisnik.

Po njem sprašujemo z vprašalnico **KDO/KAJ + povedek glavnega stavka**.

Najpogosteje se začenja z oziralnim zaimkom **KDOR/KAR** (npr. *Ni vse zlato, kar se sveti.*), z veznikom **DA**, s členkom **NAJ** oz. **ALI**, lahko tudi s katerim koli **vprašalnim zaimkom** (npr. *Zdi se mi, da vas od nekod poznam..; Zanima me, kako se počutiš.*)

2. PREDMETNI ODVISNIK

Predmetni odvisnik dopolnjuje povedek glavnega stavka s podatkom **o vsebini dejanja** (npr. *Zdravnik mi je svetoval, naj počivam.*). Ima vlogo manjkajočega predmeta glavnega stavka.

Po njem se večinoma sprašujemo s **KOGA/KAJ + povedek glavnega stavka**.
(+ drugi neimenovalniški skloni: **KOGA/ČESA, KOMU/ČEMU, O KOM/O ČEM, S KOM/S ČIM**).

Začenja se lahko z oziralnim zaimkom v neimenovalniku **KOGAR/ČESAR** (npr. *Kogar se bojiš, tega ne ljubiš.*), z veznikom **DA**, s členkom **NAJ** ali s katerim koli **vprašalnim zaimkom** (npr. *Rekel mi je, da vas od nekod pozna.; Vem, kdo je napisal Zdravljico.*)

3. PRISLOVNODOLOČILNI ODVISNIK

Je odvisnik, ki povedek glavnega stavka dopolnjuje s podatkom o okoliščinah dejanja/dogajanja/stanja ... Nastopa v vlogi manjkajočega prislovnega določila glavnega stavka.

3.1 ČASOVNI ODVISNIK

Časovni odvisnik dopolnjuje povedek glavnega stavka s podatkom o času njegovega dejanja. Ima vlogo prislovnega določila časa.

Po njem sprašujemo s **KDAJ, DO KDAJ, OD KDAJ ipd. + povedek glavnega stavka**.

Začne se s časovnimi vezniki **KO, MEDTEM KO, POTEM KO, PREDEN** (npr. *Medtem ko sem poslušal glasbo, sem pisal domačo nalogo. Potem ko sem naredil domačo nalogo, sem poslušal glasbo.*). Včasih pa se začenjajo z oziralnimi prislovnimi časovnimi zaimki **KADAR; ODKAR, DOKLER**.

3.2 KRAJEVNI ODVISNIK

Krajevni odvisnik povedek glavnega stavka dopolnjuje s podatkom o kraju njegovega dejanja.

Po njem sprašujemo s **KJE, KAM, KOD, OD KOD, DO KOD ipd. + povedek glavnega stavka**.

Uvajajo ga oziralni zaimki **KJER, KAMOR, KODER** ... (npr. *Ana je obiskala kraj, kjer se stekata Lahinja in Kolpa.*)

3.3 NAČINOVNI ODVISNIK

Načinovni odvisnik dopolnjuje povedek glavnega stavka s podatkom o načinu dejanja.

Po njem sprašujemo z vprašalnico **KAKO + povedek glavnega stavka**.

Načinovni odvisnik stoji vedno za glavnim stavkom; mejo med njima zaznamujemo z vejico (npr. *Okna se odpirajo tako, da pritisneš na gumb.*)

3.4 VZROČNI ODVISNIK

Vzročni odvisnik dopolnjuje povedek glavnega stavka s podatkom o vzroku dejanja.

Po njem sprašujemo z vprašalnico **ZAKAJ + povedek glavnega stavka**.

Začenja se z vzročnim veznikom **KER** (npr. *Ker je izbruhnil ognjenik, so prebivalce preselili.*)

3.5 NAMERNI ODVISNIK

Povedek iz glavnega stavka dopolnjuje s podatkom **o namenu/cilju** njegovega dejanja/stanja (npr. Prebivalce so preselili, da bi jih zavarovali pred ognjenikom.).

Vprašalnica: **ČEMU/S KATERIM NAMENOM + povedek glavnega stavka.**

Začenja se z veznikom **DA (BI).**

Vedno stoji samo ZA glavnim stavkom; glavni in odvisni stavek ločimo z vejico.

3.6 POGOJNI ODVISNIK

Povedek iz glavnega stavka dopolnjuje s podatkom **o pogoju** za izvršitev dejanja.

Vprašalnica: **POD KATERIM POGOJEM (tudi: V KATEREM PRIMERU) + povedek glavnega stavka.**

Začenja se z veznikom **ČE (bi/boš ...)** (npr. Če bo lepo vreme, bom šel kolesarit.).

3.7 DOPUSTNI ODVISNIK

Dopustni odvisnik povedek iz glavnega stavka dopolnjuje s podatkom **o oviri**, ki bi lahko preprečila dejanje, a mu tokrat kljubuje.

Vprašalnica: **KLJUB ČEMU + povedek glavnega stavka.**

Začenja se z vezniki **ČEPRAV/ČETUDI/KLJUB TEMU DA** (npr. Čeprav je pihala močna burja, je ladja odplula iz pristanišča.; Čeprav so bili odsotni, so bili z vsem na tekočem.).

PRILASTKOV ODVISNIK

Prilastkov odvisnik vsebuje podatek o značilnostih nekega pojava, ki je v glavnem stavku poimenovan s samostalnikom. Torej natančneje določa samostalnik iz glavnega stavka, ki stoji neposredno pred njim (npr. pecivo, *ki ga je spekla babica*).

Vprašalnica: **KATERI + samostalnik iz glavnega stavka.**

(včasih tudi KAKŠEN ali ČIGAV)

Pogoste vezniške besede: **KI, KATERI, ČIGAR.**

Med glavnim in odvisnim stavkom je vedno vejica.

Izberi knjigo, **ki** ti je najbolj všeč.

Katero knjigo izberi? → (tisto) *ki* ti je najbolj všeč.

POZOR!

Oziralni zaimek **čigar** uporabljamo **le za osebo (človeka) moškega spola v ednini.**

Npr.: *To je učenec, čigar naloga je bila nagrajena.* ✓

Hrast, ~~čigar~~ krošnja ... → Hrast, katerega krošnja ...

Učenci, ~~čigar~~ projekt ... → Učenci, katerih projekt ...